

Za novog predsjednika ICMAH-a izabran je direktor Muzeja za nemačku istoriju dr Wolfgang Herbst, a za sekretara ponovo je izabrana Teodora Tomašević-Buck, direktor za arheološka iskopavanja iz Augusta, Švajcarska.

Sastanak Međunarodnog komiteta za muzeje primijenjenih umjetnosti ICOM-a u Londonu 25. 7.—2. 8. 1983.

Stanko Staničić

Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

U okviru ovogodišnje Generalne konferencije ICOM-a u Londonu održan je i redovni godišnji sastanak Komiteta za muzeje primijenjenih umjetnosti (ICAA). Sastanku je prisustvovalo 35 članova iz 17 evropskih zemalja, iz USA i iz Kanade. Na radnim sjednicama komiteta održani su referati koji su s više gledišta obrađivali temu prezentacije raznovrsnog materijala primijenjenih umjetnosti u stilskim ambijentima. Teme referata nisu obuhvaćale samo muzeološke probleme prezentacije tih predmeta u povijesnim objektima nego su se bavile i pitanjima čuvanja i sigurnost izloženih predmeta.

Mette Bligaard (Danska) govorila je o dvorcu Fredericksborg koji predstavlja tipičan primjer uređenja izložbenog prostora u bivšoj rezidenciji. Dvorac iz 17. stoljeća rekonstruiran je u 19. stoljeću. S obzirom da većina originalnog inventara ne postoji, to je i oprema dvorana rekonstruirana, pa se nameće pitanje da li sadašnja zbirka treba biti postavljena kao niz stilskih ambijenata ili težište treba staviti na muzeološki aspekt prezentacije raznovrsnog materijala. Zanimljivo je na koji se način u Fredericksborgu štiti povijesni tekstil u izložbenim dvoranama. Originalni tekstil publika može vidjeti samo jednom godišnje, a tom prigodom su i pojedini zanimljivi primjerci namještaja (kabinetski ormarići, sekreteri i sl.) prezentirani publici otvoreni, s mogućnošću doživljaja njihove unutrašnjosti.

Različitim vidovima zaštite i sigurnosti bio je posvećen i dio referata Irmgard Peter (Švicarska) pod naslovom »Kirschgarten, rezidencija 18.stoljeća

u Baselu«. Taj muzej npr. sve izložbene objekte koji stoje slobodno u prostoru štiti pokrovom od pleksiglasa; okovi i prihvatni namještaja posebnim sistemom fiksirani su za predmet ili su zamijenjeni galvanoplastičkim odljevima. Irmgard Peter govorila je još o nekim, već primijenjivanim oblicima zaštite izloženih predmeta, kao npr. o mogućnosti da se ispred pojedinih dvorana montira stakleni zid, ili da se, u ekstremnim slučajevima, publika odijeli od izloženih predmeta staklenim tunelom kroz koji prolazi.

Referat Irine Rodimceve (SSSR) »Problemi prezentacije djela primijenjenih umjetnosti u spomenicima arhitekture« dao je nekoliko vrlo zanimljivih primjera uređenja izložbenog prostora u bivšim crkvama i palačama u kojima su izložene zbirke pojedinih regionalnih muzeja.

Emmeline Leary (Velika Britanija) govorila je o Aston Hallu, dobrom primjeru muzeološke revitalizacije engleske rezidencije 17. stoljeća, koja je nekoliko puta u povijesti mijenjala svoju namjenu i funkciju, a koja nije sačuvala ni jedan predmet izvorne opreme. Zadatak njegove današnje muzeološke prezentacije nije bilo opremanje prostora lijepim i zanimljivim predmetima raznih epoha, već prezentacija sabranog materijala koji je prema likovnim i arhivskim izvorima mogao biti upotrebljavan u nekađšnjoj namjeni i funkciji objekta.

Zanimljivu informaciju o uređenju tipično francuskog pokrajinskog muzeja u palači iz 18. stoljeća dao je referat Jacqueline du Pasquier »Novi postav Muzeja primijenjenih umjetnosti u Hotelu de Lalande, Bordeaux«. Impresivan osvrt na ogroman restauratorsko-muzeološki pothvat realiziran u Poljskoj dao je referat Bożenne Maszkowske »Ponovna izgradnja i opremanje Kraljevskog dvorca u Warzawi«. Posebno zanimljivo bilo je izlaganje o načinu integracije sačuvanih izvornih dijelova unutrašnje dekoracije u nove strukture arhitektonskog kompleksa.

U okviru ovogodišnje teme dva sastanka održana su izvan Londona, i to u Standenu, ladanjskoj kući arhitekta Webba s kraja 19. stoljeća i u Petworthu, tipičnom primjeru engleskog ladanjskog dvorca, s ambijentima koji su nastajali od 17. do 19. stoljeća. U tim objektima razmatrani su principi i metode očuvanja tih ansambla i njihove prezentacije publici, u skladu s osnovnim postavkama i razrađenim metodama engleskog National Trusta koji o njima vodi brigu i njima upravlja. Program je obuhvaćao i po-

sjet Kenwoodu, klasicističkom dvorcu arhitekta Roberta Adama iz 18. stoljeća, koji danas čuva vrijednu galeriju slika, zbirku namještaja i bogatu biblioteku, i Syon House-u objektu istog arhitekta, rezidenciji vojvode od Northumberlanda, sa značajnim stilskim ambijentima i umjetničkim zbirkama.

Dva radna sastanka ICAA održana su u Victoria and Albert muzeju i bila su posvećena upoznavanju principa uređenja studijskih zbirki keramike i namještaja u što je bilo uključeno i razgledavanje impresivne studijske zbirke namještaja 20. stoljeća. Razgovor o suvremenim principima prezentacije materijala u novopostavljenim dvoranama tog muzeja vodio je s učesnicima Petar Thornton, voditelj odjela za namještaj i drvo. Ne manje instruktivan bio je sastanak održan u Bourdon Houseu, sjedištu poznate londonske aukcijske kuće Mallett, s bogatim zbirkama namještaja i ostalih umjetničkih predmeta u interijeru engleskog 18. stoljeća. Slijedeći sastanak komiteta održat će se u svibnju 1984. u Oslu i Trondheimu (Norveška), a bit će posvećen temama »Muzeji primijenjene umjetnosti i suvremeni umjetnici« i »Povremene izložbe suvremenih umjetnika«.

13. Generalna konferencija ICOM-a CIMAM-Komitet za muzeje moderne umjetnosti

»Tradition and innovation — the interaction of traditional and contemporary art in the Developing World«.

Želimir Košćević

Galerije grada Zagreba, Zagreb

Sagledano s pozicije ovog internacionalnog Komiteta, naslovu naše teme nedostaje glavni faktor-posrednik, koji omogućuje interakciju između tradicije i inovacije. To je muzej moderne umjetnosti. Od politike muzeja zavisi hoće li u tom odnosu naglasak biti dat na tradiciju ili na inovaciju, ili na aktivnu sintezu tih suprotnosti. U praksi imamo primjera za svaku od spomenutih koncepcija.

U zemljama u razvoju, gdje ne posto-

ji snažna tradicija moderne umjetnosti i avangardnih tendencija kao u Evropi, stručnjaci u muzejima moderne umjetnosti s mnogo će teškoća inagurirati umjetničke inovacije. Teškoća je naime u tome što ne postoje evidentni umjetnički argumenti koji bi inovacije prikazali u svjetlu jedne bogate, šarolike i dinamične inovativne, tj. avangardne tradicije. Pa čak i u evropskoj sredini — a želim govoriti i o jugoslavenskom primjeru — muzejska prezentacija umjetničke inovacije može izazvati polemičke rasprave, upravo zbog toga što su argumenti specifične umjetničke tradicije još uvijek dosta jaki u odnosu na estetiku »neprovjerene« umjetničke inovacije. Argumenti umjetničke tradicije su kontinuitet, nacionalni identitet i provjerenost umjetničke, tj. estetske vrijednosti.

Takve argumente umjetnička inovacija ne može ponuditi. Stoga se u muzejskoj prezentaciji umjetničkih inovacija kustosi u muzejima moderne umjetnosti trebaju posebno pripremiti. Pri tom od posebne je važnosti didaktički, odnosno edukativni aspekt. Kritička analiza u predgovoru kataloga treba biti vrlo jasna. Ona treba ukazivati na sinhronosti i paralelizme u kontekstu internacionalnih umjetničkih zbivanja, na aktualitet vizualnog jezika u kontekstu suvremene ikonosfere.

Ali sama tradicija ne mora istovremeno značiti regresivnu struju i antitezu inovaciji. Kreativna upotreba tradicije znači stalno prepoznavanje novih vrijednosti unutar umjetničke i kulturne baštine. Na stručnjaku muzeja moderne umjetnosti je da učini pokušaj revalorizacije zapostavljenih tradicijskih vrijednosti, ili da pokuša s novim kodom interpretirati povijesni materijal. Pri tom su nužne određene korekcije u ustaljeni povijesno umjetnički poredak — a to često ne ide lako. Primjer revalorizacije romantičnog slikarstva, slikarstva građanskog bidermajera, ili određenih umjetničkih tendencija iz četvrtog desetljeća, prepoznavanje novih vrijednosti unutar art-bruta ili apstraktnog ekspresionizma, govore rječit o takvim mogućim reinterpretacijama.

I tradicija i inovacije su snage koje danas djeluju na polju umjetnosti i kulture. Čini mi se da su evidentni pokušaji da se potencijali tradicije, umjetničke baštine iskoriste u regresivnom, konzervativnom smislu. Na kustosima je da mudrim i jasnim interpretacijama i prezentacijama nađe sretnu sredinu svog javnog djelovanja. Nije u pitanju kompromis! U pitanju je mudrost s kojom ćemo djelovati danas i

ovdje. Ta mudrost implicira odgovorni odnos podjednako i prema tradiciji i prema inovaciji, ne zaboravljajući nikada da svako instrumentaliziranje kako prošlosti, tako i sadašnjosti, predstavlja obrazac poznat iz orveljanske ekstrapolacije. Taj svijet — naravno — nije naš svijet, niti ga želimo svojim potomcima.

Dakle, interakcija između tradicije i inovacije, sagledana s pozicije medija, tj. muzeja moderne umjetnosti, nije pitanje estetskog programa već etičkog opredjeljenja.

● Kalendar ICOM-ovih konferencija u 1984. godini

27. veljače (februara), London, Velika Britanija

Sastanak na temu »Zaustavljanje korozije u konzervaciji«.

Obratiti se: Suzane Keene, Conservation Department, Museum of London, London Wall, LONDON EC2Y 5HN, UK.

1—9. travnja (aprila), Jeruzalem, Izrael

Međunarodni kongres na temu biblijske arheologije.

Obratiti se: The Organizing Committee, International Congress on Biblical Archaeology, P.O.B.500, 91004, JERUSALEM, Israel.

6. svibnja (maja), Rim, Italija

37. sjednica Savjeta ICCROM-a.

Obratiti se: ICCROM, 13 via di San Michele, 00153 ROME, Italy.

26—30. lipnja (juna), Manchester, Velika Britanija

2. međunarodni simpozij o znanosti u egiptologiji.

Obratiti se: Dr. A. R. David, Manchester Museum, The University, MANCHESTER M13 9PL, UK.

2—8. srpnja (jula), Pariz, Francuska

10. međunarodni kongres IIC-a na temu »Adhezivi i konsolidanti«.

Obratiti se: N. S. Brommelle, IIC, 6 Buckingham Street, LONDON WC2N 6BA, UK.

10—14. rujna (septembra), Kopenhagen, Danska

7. trijenalni sastanak Komiteta za konzervaciju ICOM-a.

Obratiti se: Brian Arthur, Senior Scientist, Directorate, National Museum of Man, OTTAWA, Ont. K1A 0M8, Canada.

16—21. rujna (septembra), Mesa Verde nacionalni park, Colorado, SAD

Prva svjetska konferencija o parkovima kulture. Na poziv.

Obratiti se: Dr. Muriel Crespi, Cultural Resources Management (412), National Park Service, U. S. Dept. of the Interior, WASHINGTON, DC 20240, USA.

17—21. rujna (septembra), Saint Peter Port, Guernsey, Velika Britanija

Sastanak Britanskog udruženja muzeja na temu »Muzeji i njegove veze s publikom«.

Obratiti se: The Conference Officer, The Museums Association, 34 Bloomsbury Way, LONDON WC1A 2SF, UK.

rujan (septembar), Pariz i Chartres, Francuska

7. kongres Međunarodnog udruženja poljoprivrednih muzeja na temu »Doprinos farmera tehničkim inovacijama«.

Obratiti se: Jean Cuisenier, Musée National des ATP, 6 Ave. du Mahatma Gandhi, 75116 PARIS, France.

rujan (septemabr), Hagen i Detmold, SR Njemačka

Sastanak Udruženja evropskih muzeja na otvorenom.

Obratiti se: Prof. Dr. Claus Ahrens, Helm-Museum, Museumplatz 2, D-2100 HAMBURG 90, Fed. Rep. of Germany.

rujan (septembar), Amsterdam, Nizozemska

Konferencija i generalna skupština međunarodne konfederacije arhitektonskih muzeja.

Obratiti se: Mr. Asko Salokorpi, Museum of Finnish Architecture, Kasarmikatu 24, 00130 HELSINKI, Finland.

rujan/listopad (septembar/oktobar), Venecija, Italija

Sastanak ICOM-ovog komiteta za lijepe umjetnosti.

Obratiti se: Mr. Per Bjurström, Director, National Museum, Box 16 176, 103 24 STOCKHOLM, Sweden.

Prijevod iz:

ICOM News Bulletin of the International Council of Museums, vol. 36, no. 2/3 1983, str. 16.